

Ljubljansko barje

— KRAJINSKI PARK —

Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice

Datum: 15. 10. 2021

Številka: 013-006/2021-2

ZAPISNIK

4. redne seje Strokovnega sveta Javnega zavoda Krajinski park Ljubljansko barje v mandatu 2019–2022 z dne 15.10. 2021

Prisotni člani:

- Janez Kastelic
- Gregor Lipovšek
- Maša Bratina
- Karin Gabrovšek.

Ostali prisotni:

- Aleš Prijon.

Dnevni red:

1. Uvodni del
2. Poročilo o izvedbi Programa dela in finančnega načrta Javnega zavoda Krajinski park Ljubljansko barje za leto 2021
3. Čiščenje terciarnih jarkov

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Prazgodovinska kolišča okoli Alp
vpisana na Seznam
svetovne dediščine leta 2011

I. točka: Uvodni del

Janez Kastelic uvodoma pove, da je bil Program dela in finančnega poslovanja JZ KPLB za leto 2021 večinoma izveden, podrobneje bosta o izvedbi poročala nosilca prioritet naravovarstveni svetnik Gregor Lipovšek (1. prioriteta) in naravovarstvena svetovalka Maša Bratina (2. in 3. prioriteta). Doda, da je Javni zavod KPLB je v letu 2021 pripravil tudi rebalans, za pridobitev novih sredstev s strani Ministrstva za okolje in prostor (MOP). Za upravljanje dediščine UNESCO kolišč na Igu ima JZ KPLB posebno pogodbo sklenjeno z Ministrstvom za kulturo (MK). G. Kastelic pove, da to področje (4. prioriteto) pokriva konservatorica Ana Brancelj, ki pa je trenutno zasedena in bo zato o tej prioriteti na kratko poročal sam.

Gospod Prijon, novi svetnik Sveta JZ KPLB, vpraša, ali je JZ Krajinski park Ljubljansko barje neposreden proračunski uporabnik.

Direktor JZ KPLB Janez Kastelic odgovarja:

JZ KPLB ima z Ministrstvom za okolje in prostor sklenjene 3 pogodbe:

1. za stroške dela in storitve, se pravi za redno službo
2. za investicije, letos v skupnem znesku 5000,00 EUR
3. za program podnebne sklada za: ohranjanje mokrišč, invazivne tujerodne vrste (ITV) in trajnostno mobilnost.

JZ KPLB ima z Ministrstvom za kulturo sklenjeno pogodbo v skupnem znesku 21.000, 00 EUR.

Zaposlena na tem delovnem področju je financirana delno na podlagi te pogodbe in delno na projektu.

Zahtevke za izplačilo JZ KPLB pošilja na MOP in na MK, na MF pa pošilja le napoved zadolževanja.

Brez zadolževanja pri zakladnici JZ KPLB ne bi mogel delovati.

Direktor JZKPLB izpostavi tudi problem preobsežnega dela na področju financ ter upravljanja z zemljišči. Zaradi preobremenitve zaposlenih v JZ KPLB s temi deli se kaže potrebna po novih zaposlitvah. V javnem zavodu se letno obračajo veliki zneski, preko projektov v skupnem znesku okoli 1 milijon EUR.

Gospod Prijon se zahvali za pojasnilo.

2. točka: Predstavitev poročila o izvedbi Programa dela in finančnega poslovanja JZ KP Ljubljansko barje za leto 2021

Gregor Lipovšek predstavi 1. prioriteto (varstvene upravljaljske in nadzorne naloge) v Programu dela in finančnega poslovanja JZ KP Ljubljansko barje za leto 2021.

Svoje poročanje začne s poročanjem o izvedbi projektov:

PolJUBA, v okviru katerega izpostavi naslednje aktivnosti:

- izvedena uspešna doselitev 100 bub metulja barjanskega okarčka v naravni rezervat lški morost in 20 bub v izvorno populacijo. Zaradi podaljšanja projekta se jih bo še nekaj doselilo na lški morost. Predvidoma naj bi to delali naslednjih 10 let. Naloga JZ KPLB je namreč ohranitev te sicer zelo ogrožene vrste.

- v okviru posebne proračunske postavke za nakup zemljišč smo izvedli nakup skoraj vseh 15 ha. LIFE AMPHICON, v okviru katerega izpostavi naslednje aktivnosti:

- zaključen je monitoring stanja populacij izbranih dvoživk

- v nadaljevanju projekta se bodo izvedli še naslednji ukrepi: ureditev podhodov za dvoživke na 3 odsekih in odkup zemljišč, ureditev učne poti pri Goriškem mahu z učilnico na prostem za delavnice. Učna pot se bo uredila v sodelovanju z Občino Brezovica, ki v neposredni bližini načrtuje ureditev opazovalnice za ptice. JZ KPLB je v kontaktu s pristojnimi na občini glede ureditve te poti.

SAVA TIES, je projekt, v okviru katerega se je izvedlo številne aktivnosti na temo invazivnih tujerodnih vrst. Projekt se je zaključil v prvi polovici leta 2021, z nekaterimi partnerji tega projekta pa JZ KPLB sodeluje pri pripravi novih projektov.

Poročanje nadaljuje s stanjem aktivnosti v zvezi z Načrtom upravljanja JZ KPLB (NU JZ KPLB).

Pove, da je javni zavod izdal javno naročilo za zunanjo pomoč za izdelavo tega načrta upravljanja. Rok za pripravo osnutka NU JZ KPLB je do konca leta 2021. Planira se, da bi bil NU JZ KPLB v letih 2022-2023 sprejet.

Poročanje nadaljuje z naravovarstvenim nadzorom, glede katerega izpostavi, da je en naravovarstveni nadzornik za tako veliko območje kot je Krajinski park Ljubljansko barje premalo. Potrebovali bi vsaj še 2 do 3 naravovarstvene nadzornike. Janez Kastelic doda, da ima JZ KPLB tudi enega prostovoljnega nadzornika. Izpostavi tudi, da bi za učinkovit nadzor v zavarovanih območjih morali naravovarstveno službo ločiti od javnih zavodov, ki upravljajo s temi območji, ter naravovarstvenim nadzornikom dati resna pooblastila. V planu je analiza stanja naravovarstvenega nadzora.

G. Prijon predlaga, da se pristojnost nadzora prenese tudi na občinske inšpektorje, da se da plombo na zemljišča, kjer so bila izvedene kršitve ter da se JZ KPLB poveže z podžupanom Koželjem, ki ima zelene nadzornike. G. Kastelic pove, da se Skupnost naravnih parkov Slovenije s temi vprašanji veliko ukvarja. Težnja parka je, da naravovarstveni nadzor izvajajo strokovnjaki in ne laiki.

G. Lipovšek nadaljuje z poročanjem o izvajanju aktivnosti I. prioritete: aktivnosti, ki se izvajajo iz Sklada za podnebne spremembe:

- izveden je bil monitoring stanja v naravnem rezervatu Draga pri Igu

G. Lipovšek pove, da bo v naslednjem tednu sestanek na to temo. Ga. Gabrovšek prosi za vabilo na sestanek.

- to bo podlaga za obnovo in primerno vzdrževanje ribnikov za naprej.

G. Kastelic pove, da je JZ KPLB dobil območje ribnikov Draga pri Igu (35 ha celotnega naravnega rezervata) v upravljanje od Sklada kmetijskih zemljišč. G. Prijon vpraša, ali te aktivnosti vključujejo tudi protipoplavne ukrepe. G. Kastelic odgovarja, da je vzdrževanje jezov nujno tudi iz vidika poglavne varnosti.

G. Lipovšek nadaljuje z poročanjem o izvajanju aktivnosti iz podnebnega sklada:

- del sredstev Sklada za podnebne spremembe, namenjenih za investicije v višini 5.858,44 EUR v letu 2021 JZ KPLB ne bo porabil. Sredstva ostajajo na aktivnosti Določitev najvrednejših vlažnih ekstenzivnih travnikov, saj JZ KPLB ni mogel pravočasno izvesti JN za nakup 3 oddajnikov za spremljanje velikega škurha. Zaradi narave aktivnosti (opremljanje velikega škurha z oddajniki je mogoče samo na začetku pomladi), bo moral JZ KPLB oddajnike naročiti v začetku leta 2022.

- izvedena je bila aktivnost postavitve 5 piezometrov

- kupljen je bil električni avto.

G. Lipovšek izpostavi tudi redno sodelovanje s kmeti in kmetijskimi organizacijami ter sodelovanje pri pripravi nove Skupne kmetijske politike.

Nadaljuje z poročanje izvajanja aktivnosti na temo invazivnih tujerodnih vrst (ITV):

- izveden je bil monitoring tujerodnih rakov

- izveden je bil popis vodnih rastlin na izbranih območjih

- na območju Drage je bilo izvedeno odstranjevanje žlezave nedotike in po 3 letih teh aktivnosti je viden napredek

- na območju Rakove jelše na zemljiščih KPLB je bilo izvedeno odstranjevanje japonskega dresnika z različnimi načini (izkop, pokrivanjem z varjenimi mrežami, rezanje).

- izveden je bil popis velikega pajesena in ameriškega javorja, v letu 2022 bo izvedeno odstranjevanje le teh, zato je bil v letu 2021 tudi izveden nakup motorne žage

- izveden je bil monitoring tujerodnih rib v ribnikih v Dragi, najden je bil sončni ostriž, izveden je bil dvakratni izlov, veliko je bilo mladice sončnega ostriža.

- izvedeno je bilo zbiranje podatkov o invazivnih tujerodnih vrstah od širše javnosti

- v letu 2021 bo izvedene strokovna ekskurzija na Hrvaško, na Lonjsko polje, kjer si bomo zaposleni v JZ KPLB ogledali primere dobre prakse odstranjevanja ITV.

G. Lipovšek na koncu poročanja aktivnosti s 1. prioritete izpostavi še dobro sodelovanje s

- strokovnimi organizacijami, med katerimi največ JZ KPLB največ sodeluje z ZRSVN
- Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (SKGZS)
- Direkcijo RS za vode (DRSV)
- Slovenski državni gozdovi d.o.o (SiDG).

Janez Kastelic napove Mašo Bratina, da predstavi 2. in 3. prioriteto programa dela.

Maša Bratina predstavi 2. prioriteto (Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti):

večji del aktivnosti urejanja obiska in ozaveščanja javnosti se je izvajal v okviru projekta LIFE NATURAVIVA, nekaj aktivnosti pa smo izvedli tudi v okviru 4 drugih projektih (PoLJUBA, Sava TIES, Na kolih, LIFE AMPHICON):

V okviru projekta LIFE NATURAVIVA je bil/a/o:

- izveden 2. faza javnega naročila interaktivnega varuha zakladov Ljubljanskega barja (animiran film o nastanku Ljubljanskega barja in njegovih zakladih). Zaradi objektivnih razlogov je bila 3., zaključna faza tega javnega naročila predstavljena v letu 2022.
- izvedena strokovna ekskurzija za vodnike in deležnike v Kozjanski krajinski park ter predavanje na temo interpretacije narave
- izveden sklop načrtovanih nalog za kviz Naravni parki Slovenije
- izvedena serija vodenj in delavnic na temo biodiverzitete v Krajinskem parku Ljubljansko barje
- objavljena serija člankov na parkovni, projektni spletni strani, v lokalnih in ostalih medijih.

V okviru projekta LIFE AMPHICON je bil/a/o:

- izvedena serija delavnic na temo dvoživk za osnovne šole na in ob Ljubljanskem barju.
- objavljena serija člankov na parkovni, projektni spletni strani, v lokalnih in ostalih medijih.

V okviru projekta PoLJUBA je bil/a/o:

- je bila pripravljena vsebina in učna gradiva za Pot med jelšami na Rakovi Jelši, izvajala so se dela na terenu (utrjevanje poti, premostitev kanala...)
- je bila pripravljena interpretacijska postaja na Poti barjanska okna temo mokrotnih travnikov.

V okviru projekta Sava TIES je bil/a/o:

- izdelana konča publikacija o projektu
- objavljene objave na spletni strani parka, projekt, v lokalnih medijih
- izveden ozaveščevalni dogodek.

Ga. Bratina predstavi 3. prioriteto (razvojne aktivnosti):

pove, da je bilo največ aktivnosti s te prioritete posvečeno usklajevanju z deležniki na temo glavne vstopne točke v KPLB na Rakovi jelši. JZ KPLB je zelo aktivno sodeloval z Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije ter ostalimi deležniki, s katerimi smo pripravili vsebinske podlage za nov OPPN za Rakovo jelšo. Doda je je park začel tudi postopke za prenos zemljišč na Rakovi jelši s Sklada kmetijskih zemljišč RS na JZ KPLB. Na ta način se ureja potrebna dokumentacija, ki je nujna, da se bo lahko prijavil projekt ureditve glavne vstopne točke na Rakovi jelši.

G. Kastelic je na koncu predstavil še 4. prioriteto

(Učinkovito upravljanje s Svetovno dediščino prazgodovinskih kolišč okoli Alp na Ljubljanskem barju):

- izvajanje usklajenih mednarodnih obveznosti do ICG in Centra za Svetovno dediščino
- vzdrževanje hidrološkega monitoringa na območju kolišč na Igu, redno spremljanje območja kolišč

- izvedena je bila serija aktivnosti na temo 10-letnice vpisa UNESCO kolišč (na koliščarskem dnevu, usposabljanje vodnikov, regata deblakov...).
- v načrtu je sestanek z predstavniki MK na temo celotne zaposlitve konzervatorja (sedaj MK financira le polovično zaposlitev, druga polovica se krije iz projektnih sredstev).

Predlagan je bil naslednji sklep:

SKLEP 1: Strokovni svet JZ KPLB je bil seznanjen z poročilom o izvedbi Programa dela in finančnega poslovanja JZ KP Ljubljansko barje za leto 2021.

3. Vzdrževanje terciarnih jarkov na Ljubljanskem barju

G. Kastelic uvodoma izpostavi, da je vzdrževanje mreže izsuševalnih jarkov na Ljubljanskem barju izredno pomembno. Pove, da smo v KPLB ugotovili, da se terciarni jarki ne vzdržujejo v ustreznih gabaritih. Zaradi preglobokega čiščenja terciarnih jarkov ima le to že vpliv na vodni režim na Ljubljanskem barju in za tako čiščenje jarkov bi bilo potrebno pridobiti vodno dovoljenje. Zato je JZ KPLB leta 2020 naročil strokovno mnenje o vplivu čiščenja terciarnih jarkov na stanje voda in vodni režim (Strokovno mnenje o vplivu čiščenja terciarnih jarkov na stanje voda in vodni režim na izbranih primerih, Dr. Lidija Globevnik, Dr. Andrej Sovinc, 2020), za katerega je v letu 2021 pridobil tudi pregled ustreznosti s strani Geološkega zavoda Slovenije: Pregled ustreznosti predloženega poročila Strokovno mnenje o vplivu čiščenja terciarnih jarkov na stanje voda in vodni režim na izbranih primerih, Geološki zavod Slovenije, 2021.

G. Kastelic pove, da je 13.10.2021 na lgu potekala delavnica za kmete, na kateri so Direkcija za vode RS in strokovnjaki, ki so pripravili navodila za vzdrževanje terciarnih jarkov, predstavili način vzdrževanja jarkov, ki ne vplivajo na vodni režim in biodiverziteti in za to ni potrebno pridobivati vodnega soglasja. Kot zelo razveseljivo novico pove, da se je na tej delavnici predstavil kmet iz Verda, ki je na podlagi svojih lastnih izkušenj povedal, da je plitvo čiščenje terciarnih jarkov kot ga navajajo v strokovnih podlagah možno. JZ KPLB bo pripravil intervju s tem kmetom in ga objavil v vseh lokalnih časopisih. Za konec g. Kastelic pove, da se bo šlo v letu 2022 v aktivno komunikacijo na temo čiščenja terciarnih jarkov.

Ga. Karin Gabrovšek pove, da bi morala merila iz omenjenih strokovnih podlag za čiščenje terciarnih jarkov iti v Prilogo 10 (Posegi v naravo z dovoljenjem) Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. G. Kastelic pove, da bo JZ KPLB dal pobudo za to na Ministrstvo za okolje in prostor.

Predlagan je bil naslednji sklep:

SKLEP 2: Strokovni svet je bil seznanjen s problematiko vzdrževanja terciarnih jarkov na Ljubljanskem barju. JZ KPLB bo na Ministrstvo za okolje in prostor naslovil pobudo, da se merila iz strokovnih podlag za čiščenje terciarnih jarkov na Ljubljanskem barju vključijo v Prilogo 10 (Posegi v naravo z dovoljenjem) Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja

Sklep je bil soglasno sprejet.

4. redna seja Strokovnega sveta Javnega zavoda Krajinski park Ljubljansko barje se je pričela ob 10. uri in zaključila ob 12.30 uri.

Zapisnik pisala:
Maša Bratina

Direktor JZ KP Ljubljansko barje
Janez Kastelic